

به نام آرام بخش دلها
دین و زندگی ۳

درس پنجم:

تداوم رسالت

استاد مربوطه: جناب آقای واله

اعضای گروه:

امیرمحمد قانع - امیرمحمد قلی نژاد - علی رضایی کیا

تهیه و تنظیم: امیرمحمد قانع

بررسی آیات:

نساء ۵۹

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

ای کسانی که ایمان آورده اید

أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ

از خدا و رسول خدا اطاعت کنید و از کسانی که صاحبان امر از شمايند

فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَ الرَّسُولِ

پس اگر در چیزی ستیزه و نزاع کردید آن را به خدا و پیامبر بازگردانید

إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ

اگر به خدا و روز آخرت ایمان دارید

ذَلِكَ خَيْرٌ وَ أَحْسَنُ تَأْوِيلًا

این بهتر است و سرانجامش نیکو تر است.

پیام آیه:

۱- مسلمانان باید در برنامه های زندگی خود از خدا و رسول خدا(ص) و اولوالامر(امامان) اطاعت کنند.

۲- از آن جا که این سه اطاعت در کنار هم قرار گرفته اند، سرپیچی از هر کدام حرام است.

مائده ۵۵

إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ

سرپرست و ولی شما، تنها خداست و پیامبر او

وَالَّذِينَ آمَنُوا

و کسانی که ایمان آورده اند؛

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ

کسانی که نماز را بر پا می دارند،

وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ

و در حال رکوع، زکات می دهند.

پیام آیه:

تنها ولی انسان ها خداست و این ولایت را نیز رسول خدا(ص) از جانب خدا بر مؤمنین دارد و حضرت علی(ع) نیز دارای چنین ولایتی است.

يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ

ای رسول خدا آن چه از طرف پروردگارت بر تو نازل شده ابلاغ کن

وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ

و اگر انجام ندهی رسالت او را انجام نداده ای

وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ

خداوند تو را از مردم در امن می دارد

إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

همانا خدا هدایت نمی کند گروه کافران را.

پیام آیه:

۱- خداوند (در حادثه ی غدیر) به رسول خدا(ص) فرمان می دهد که مأموریت تداوم رسالت را به انجام برساند و حضرت علی(ع) را به عنوان جانشین خود معرفی کند.

۲- اهمیت این فرمان به اندازه ی اهمیت رسالت است که اگر به انجام نرسد اصل رسالت مخدوش می گردد.

۳- ابلاغ این پیام (معرفی علی(ع) به عنوان جانشینی برای رسول خدا(ص) احتمال خطر در پی داشت به همین منظور خدا به او وعده حفظ از گزند کفار می دهد.

احزاب ۳۳

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ

همانا خدا اراده کرده که دور گرداند

عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ

از شما اهل بیت پلیدی و ناپاکی را

وَيُطَهِّرَكُمْ طَهِيرًا

و شما را کاملاً پاک از گناه قرار دهد

پیام آیه:

۱- حضرت علی (ع) ، حضرت فاطمه(س) و امام حسن و امام حسین (ع) بر اساس این آیه مانند رسول خدا(ص) معصوم هستند و از هرگونه پلیدی(رجس) مصون هستند.

۲- اهل بیت به معنای خاص که از هرگونه پلیدی بدورند حضرت علی (ع) ، حضرت فاطمه(س) و امام حسن و امام حسین (ع) در زمان نزول آیه هستند و بعداً شامل حال همه ی امامان(ع) می شود.

۳- بر اساس این آیه اهل بیت مانند قرآن و پیامبر(ص) معصوم هستند ، پس سخن و عمل آنان معیار حق است و اگر درباره ی احکام قرآن نظری بدهند ، سخن آنان حجت است و باید به آن عمل کرد.

دریافت و ابلاغ وحی

وجود حفظ قرآن و ختم نبوت
این امر با رحلت پیامبر پایان میابد

تعلیم و تبیین تعالیم وحی

پس از رحلت پیامبر باقی می ماند زیرا با گذشت زمان
و گسترش سرزمین های اسلامی و ظهور فرقه های
جدید و مسایل پیچیده اجتماعی نیاز به امام و رهبر
برای سوق جامعه به سوی رستگاری و عدالت همچنان
باقی است

این امر پس از پیامبر بر عهده امام است

اجرای قوانین الهی از
طریق ولایت

قلمرو رسالت پیامبر

مَنْ مَاتَ وَ لَمْ يَعْرِفْ إِمَامَ زَمَانِهِ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً

هر کس بمیرد و امام زمان خود را نشناخته باشد به مرگ جاهلی مرده است.

تعیین امام

چه کسی امام را معین و معرفی می کند؟

امام همه مسئولیت های پیامبر جز دریافت و ابلاغ وحی را دارد

پس باید صفات و ویژگی های خاص پیامبر مانند عصمت را داشته باشند تا مردم به او یقین نمایند

تشخیص عصمت برای انسان ها ممکن نیست پس تنها خدا میتواند امام را مشخص نماید.
آیات و احادیثی که اثبات می کند خدا حضرت علی (ع) را به جانشینی پیامبر انتخاب کرد

۱- معرفی امام در مراسم دعوت خویشان «عشیره اقربین»

و در سال سوم بعثت دستور رسید خویشان نزدیک خود را انداز کن

پیامبر ۴۰ نفر دعوت کرد و سه بار آنان را دعوت کرد تنها حضرت علی پذیرفت و پیامبر ایشان را به عنوان، وصی و جانشین خود در میان امت انتخاب کرد

۲- نزول آیه ولایت

انگشتر بخشی حضرت علی(ع) در حالت رکوع نماز و نزول آیه
«انما ولیکم الله و رسوله و الذین آمنوا الذین یقیمون الصلوه و یوتون
الزکوه و هم راکعون»

نزول آیه در هنگام واقعه و اعلام رسمی پیامبر بر اینکه مصداق آیه
حضرت علی(ع) است برای آن بود که امکان کتمان و مخفی کردن آن از
بین برود

۳- آیه تطهیر

پیامبر اکرم(ص) روزی حضرت فاطمه(س) و حضرت علی(ع) و امام حسن(ع) و امام حسین(ع) را در کنار خود نشاند و برایشان دعا کرد و آن لحظه آیه نازل شد

انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیرا

پیامبر ام سلمه را در جمع راه ندادند و هر روز صبح این آیه را درب خانه حضرت می خواندند تا همه مطلع شوند که مصداق اهل بیت چه کسانی هستند.

(۱) این آیه بیانگر عصمت اهل بیت است زیرا آن ها از هر رجس و پلیدی دور شده اند

(۲) اهل بیت در معنی خاص که دور از رجس باشند فقط شامل حضرت علی حضرت فاطمه و امام حسن و حسین بود.

(۳) چون اهل بیت معصوم هستند سخن و عمل آنان حجت و معیار است.

۴- حدیث جابر

پس از نزول آیه ۵۹ نسا، جابر از پیامبر درباره اولوالامر پرسید و پیامبر نام دوازده امام را از حضرت علی (ع) تا حضرت مهدی برایش گفتند و اینکه او تا زمان امام باقر زنده می ماند و حضرت مهدی غیبت می کنند. طبق این حدیث مردم باید از خدا و رسول و اولوالامر اطاعت کنند و مخالفت آنان گناه ست اولوالامر باید از سوی پیامبر مشخص شود که همان ۱۲ امام هستند.

۵- حدیث ثقلین:

اَنیَّ تَارِکُ فِیْکُمُ الثَّقَلِیْنِ کِتَابَ اللّٰهِ وَ عِترَتِیْ اَهلَ بَیتِیْ مَا اِنْ تَمَسَّکْتُمْ بِهَیْمَا لِنِ
تَضِلُّوْا بَعْدِیْ اَبَدًا

طبق این آیه

قرآن و اهل بیت نیز مانند قرآن و پیامبر با هم و لازم ملزوم یکدیگرند
هر دو همیشگی هستند و شرط مصونیت از گمراهی امت تمسک به هر دوی آنهاست نه یکی
از آنها.

۶- حدیث منزلت:

حضرت موسی برای مقابله با فرعون بردارش را به عنوان مشاور و پشتیبان و شریک در امر هدایت از خدا طلب کرد. پیامبر اکرم نیز حضرت علی (ع) را به مشابه هارون برای خود می داند.

انت منی بمنزله هارون من موسی الا انه لا نبی بعدی

۷- حدیث غدیر:

در سال دهم هجری پیامبر برای فریضه حج که به حجه الوداع مشهور است عازم مکه شد و ۱۲۰۰ هزار نفر همراه پیامبر بودند. در بازگشت در محلی به نام غدیر خم آیه ۶۷ سوره مائده نازل شد.

«يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ»

سپس پیامبر دستور توقف داد. وقتی همه جمع شدند، پس از نماز برای مردم خطبه خواند:

ایها الناس من اولى الناس بالمومنین من انفسهم؟
گفتند: خدا و پیامبرش

سپس فرمود: من كنت مولاه فهذا علي مولاه
و از مردم خواست این واقعه را به دیگران بگویند. مردم به حضرت علی (ع) تبریک گفتند.

۱۱۰ نفر از صحابه و جمعی از اهل سنت این حدیث را روایت کرده اند. (۳۵۰ نفر را الغدير بیان کرده است).

نتیجه گیری:

- ۱- پیامبر اکرم حضرت علی و ۱۱ فرزند ایشان را جانشین خود معرفی و آنان عهده دار مسئولیت امامت هستند.
- ۲- لازمه این مرتبه از جانشینی علم و معرفت کامل و عصمت از گناه و اشتباه است. همانند پیامبر.
- ۳- تعیین جانشین پیامبر با هدایت و راهنمایی خدا بوده است
- ۴- حضرت فاطمه زهرا جزء اهل بیت است و علم و عصمت کامل دارد و پیروی از او واجب است هر چند امام نیست.

